

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 567/2017-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Kolenčíkom, advokátska kancelária, Hlavná 56, Šaľa, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 149/2016 a jeho uznesením z 9. novembra 2016 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 134/2016 a jeho uznesením z 27. decembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 149/2016 porušené boli.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. februára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 149/2016 a jeho uznesením z 9. novembra 2016 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 134/2016 a jeho uznesením z 27. decembra 2016.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnutým uznesením okresného súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) [tzv. úteková väzba] a c) [tzv. predstižná väzba] zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Proti predmetnému uzneseniu bezprostredne po jeho vyhlásení sťažovateľ podal sťažnosť.

3. Krajský súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. Predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 10. januára 2017. Odo dňa rozhodnutia o vzatí do väzby až do doručenia uznesenia krajského súdu uplynulo 62 dní, teda viac ako dva mesiace.

4. Sťažovateľ poukazuje na význam osobnej slobody jednotlivca, ktorý sa garantuje aj v čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorého sa od súdu vyžaduje, aby konal „urýchlene“. Výraz „speedly“ jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade predmetom záujmu. I keď primeranosť dĺžky rozhodovania závisí vždy od konkrétnych okolností, sťažovateľ podotýka, že tieto lehoty sú v zásade veľmi krátke. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý za primeranú lehotu považoval 14 dní, resp. 18 dní (rozhodnutie vo veci *Touroude* proti Francúzsku z 3. 10. 2000), nie však už lehotu 23 dní (rozhodnutie vo veci *Rebbock* proti Slovinsku

z 28. 11. 2000), ako ani lehoty 30 dní, resp. 33 dní (rozhodnutie vo veci G. B. a M. B. proti Švajčiarsku z 30. 11. 2000).

5. Sťažovateľ ďalej pripomína rozhodnutia ústavného súdu, v ktorých sa zaoberal urýchlenosťou rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby. Sťažovateľ uvádza, že tento druh konania je totožný s konaním o sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí do väzby, pričom ústavný súd judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustení z väzby (v danom prípade sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí do väzby) v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť súdu trvajúca týždne (III. ÚS 126/05).

6. Sťažovateľ v závere zdôrazňuje, že čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy zahŕňa aj právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto väzba nezákonná, právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou (III. ÚS 7/00).

7. Sťažovateľ namieta, že uvedené súdy už popísaným postupom porušili jeho práva na urýchlené prerokovanie zákonnosti väzby a na súdnu ochranu v súvislosti so skúmaním dôvodnosti väzby, ktoré sú obsahom čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (I. ÚS 224/03).

8. Aj keď porušenie práv sťažovateľa spôsobili oba súdy, podľa sťažovateľa plnú zodpovednosť za toto porušenie nesie Krajský súd v Bratislave ako nadriadený súd, a preto požaduje finančné zadosťučinenie od krajského súdu, a to vo výške 5 000 €.

9. S ohľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava IV. v konaní a svojím uznesením, č. k. 0T/149/2016 zo dňa 09.11.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4Tos/134/2016 zo dňa 27.12.2016 svojím postupom v súvislosti s rozhodovaním o vzatí do väzby porušili základné právo sťažovateľa podľa článku 5, ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 17, ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR.

2. Krajský súd v Bratislave svojím uznesením, č. k. 4Tos/134/2016 zo dňa 27.12.2016 v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV., č. k. 0T/149/2016 zo dňa 09.11.2016, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uvedenému uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV., porušil práva sťažovateľa byť prepustený, ak sa ukáže, že väzba je nezákonná podľa článku 5, ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 17, ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR.

3. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Tos/134/2016 zo dňa 27.12.2016 sa zrušuje.

4. Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

5. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000,- EUR, ktoré je povinný Krajský súd v Bratislave vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

10. Uznesením č. k. II. ÚS 567/2017-7 zo 14. septembra 2017 ústavný súd prijal sťažnosť v celom rozsahu na ďalšie konanie. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci prostredníctvom predsedníčky písomne vyjadril okresný súd (prípis sp. zn. Spr. 3635/2017 bol doručený ústavnému súdu 17. októbra 2017) a krajský súd, zastúpený jeho predsedom (prípis sp. zn. 1 SprV 456/2017 bol doručený ústavnému súdu 9. októbra 2017). Sťažovateľ na uvedené vyjadrenia reagoval stanoviskom doručeným ústavnému súdu 16. novembra 2017.

11. Okresný súd v úvode svojho vyjadrenia rekapituluje priebeh väzobného a trestného konania vo veci sťažovateľa. K tvrdeniu, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uvádza, že sťažovateľ bol pozbavený osobnej slobody zo zákonných dôvodov, zákonným spôsobom, na čas ustanovený zákonom a na

základe rozhodnutia súdu, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že sťažnosť proti rozhodnutiu o vzatí do väzby bola aj vzhľadom na doterajší kriminálny spôsob života sťažovateľa a obavu z marenia trestného konania zamietnutá. K tvrdeniu sťažovateľa, že konanie súdu nezodpovedalo požiadavke urýchlenosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru, uvádza, že obvinený bol vzatý do väzby uznesením z 9. novembra 2016, pričom proti nemu podal sťažnosť bez odôvodnenia. Uznesenie o vzatí do väzby bolo 9. novembra 2016 písomne vyhotovené a následne expedované obhajcovi, obvinenému a prokurátorovi. Obvinený predmetné uznesenie prevzal 22. novembra 2016 a obhajca 26. novembra 2016. Doručka od obvineného sa súdu vrátila 28. novembra 2016 a od obhajcu 2. decembra 2016. Obhajca podal proti predmetnému rozhodnutiu sťažnosť 29. novembra 2016. Sťažnosť obhajcu bola doručená prokurátorovi 20. decembra 2016, pričom ihneď po vrátení doručky od prokurátora bol spis 22. decembra 2016 doručený krajskému súdu, ktorý o sťažnosti rozhodol na neverejnom zasadnutí konanom 27. decembra 2016. Z uvedeného podľa okresného súdu vyplýva, že súd musel písomne vyhotovené uznesenie o väzbe obvineného zaslať jeho obhajcovi, ktorý mu bol ustanovený 9. novembra 2016 a musel počkať až na návrat doručky od obhajcu, obvineného a prokurátora a uplynutie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti, ktorá plynula obhajcovi samostatne. Od podanej sťažnosti obhajcu, teda od 29. novembra 2016, do predloženia spisu krajskému súdu, kde bol spis predložený ihneď po vrátení doručky o prevzatí sťažnosti obhajcu obvineného od Okresnej prokuratúry Bratislava IV (ďalej len „okresná prokuratúra“), teda do 22. decembra 2016, uplynula doba 22 dní, z toho bolo 6 dní pracovného pokoja. Súd musel zároveň pred predložením spisu krajskému súdu počkať na vrátenie doručky od obhajcu a táto doručka sa súdu vrátila až 2. decembra 2017. V tom prípade je lehota na zaslanie spisu odvolaciemu súdu len 19 dní. Sťažnosť obhajcu proti rozhodnutiu o vzatí obvineného do väzby bola doručovaná prokurátorovi pred predložením spisu krajskému súdu, aby prokurátor mal možnosť sa k nej vyjadriť pred rozhodnutím krajského súdu o podanej sťažnosti. V závere okresný súd konštatuje, že jeho konanie bolo v súlade s požiadavkami dohovoru o urýchlenosti konania o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby. K dĺžke konania o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby prispeli už uvedené objektívne dôvody.

12. Krajský súd vo vyjadrení uvádza, že predmetná vec mu bola predložená 22. decembra 2016, pričom súd o nej rozhodol 27. decembra 2016, t. j. do dvoch pracovných dní od nápadu veci. Uznesenie krajského súdu bolo vypracované 28. decembra 2016 a následne bolo expedované procesným stranám 4. januára 2017 s tým, že kompletný spis bol okresnému súdu vrátený 9. januára 2017. Konanie na krajskom súde od nápadu veci až po jej expedovanie teda trvalo len 7 pracovných dní. Pokiaľ ide o konanie okresného súdu, predseda krajského súdu zdôrazňuje, že okresný súd okrem rozhodovania o návrhu na vzatie obvineného do väzby, vypracovania svojho rozhodnutia a jeho expedovania procesným stranám (a vyčkania vrátenia doručeníek) musel vo veci ustanoviť obvinenému obhajcu a dať mu možnosť odôvodniť podanú sťažnosť, ako aj možnosť preštudovať spisový materiál, čo obhajca aj využil. Navyše okrem návrhu na vzatie do väzby bola zároveň na obvineného podaná aj obžaloba s tým, že súd vo veci vydal trestný rozkaz, ktorý obvinený napadol odporom, a preto musel okresný súd nariadiť hlavné pojednávanie. Z uvedeného je podľa krajského súdu zrejmé, že konanie pred okresným súdom muselo nevyhnutne trvať určitý čas, avšak v spojení s konaním pred krajským súdom žiadnym spôsobom nezasiahlo do označeného ústavného práva.

13. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol, že zotrváva na argumentoch uvedených v ústavnej sťažnosti.

II.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

15. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

16. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatoval, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je, obdobne ako v čl. 5 ods. 4 dohovoru obsiahnuté aj právo na neodkladné a urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby (III. ÚS 126/05). Ústavný súd tiež vyslovil, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty počítané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. I. ÚS 156/2012). Požiadavke neodkladnosti, resp. urýchlenosti spravidla nemôže zodpovedať doba konania presahujúca na jednom stupni dobu jedného mesiaca a nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 126/05).

17. Pred tým, než ústavný súd pristúpil k posúdeniu primeranosti dĺžky rozhodovania o väzbe, musel stanoviť relevantné obdobie, ktoré bude predmetom jeho prieskumu. S ohľadom na viazanosť právnym názorom ESLP pri aplikácii čl. 5 ods. 4 dohovoru vychádzal primárne z judikatúry uvedeného súdu.

18. Konanie, ktoré je predmetom prieskumu ústavného súdu, začalo návrhom okresnej prokuratúry na vzatie sťažovateľa do väzby, ktoré bolo okresnému súdu doručené 8. novembra 2011, a trvalo od 9. novembra 2016, keď sťažovateľ podal sťažnosť proti rozhodnutiu o jeho vzatí do väzby, až do 10. januára 2017, keď bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie krajského súdu o sťažnosti. Celková doba konania teda bola 62 dní,

pričom v zmysle judikatúry ESLP išlo o jednostupňové konanie (keďže vo veci prieskumu zákonnosti zbavenia slobody rozhoduje len jedna súdna inšancia – sťažnostný súd).

19. Už na prvý pohľad sa doba 62 dní javí (aj po zohľadnení už spomínanej judikatúry ústavného súdu) ako neprimerane dlhá. Pri posúdení otázky, či bolo vo veci rozhodnuté v primeranom čase, je však potrebné brať do úvahy konkrétne okolnosti každého prípadu ako zložitosť veci, postup súdov a sťažovateľa a tiež zohľadniť, čo je pre sťažovateľa „v hre“. Ústavný súd musí popri požiadavkách ESLP zohľadniť tiež špecifiká národnej úpravy, a to predovšetkým viazanosť petitom ústavnej sťažnosti, ustálenú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej je tiež potrebné identifikovať konkrétny orgán, ktorý porušenie základného práva alebo slobody spôsobil, a to pre účely prípadného priznania primeraného zadosťučinenia, s čím je spojená povinnosť porušovateľa toto finančné zadosťučinenie vyplatiť [§ 56 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Inými slovami, aj keď je pre účely posúdenia primeranosti dĺžky konania (resp. otázky, aká doba konania je ešte tolerovateľná) uvedené konanie považované ESLP za jednostupňové, ústavný súd musí ustáliť, ktorému orgánu (súdu) sú pričítateľné prípadné zbytočné prietahy v konaní.

20. Ústavný súd najskôr podotýka, že napadnuté väzobné konanie nevykazuje známky zložitosti.

21. Pokiaľ ide o konanie sťažovateľa, resp. jeho obhajcu, zo spisového materiálu nevyplýva, že by sa na dĺžke konania zásadným spôsobom podieľali. Sťažovateľ podal sťažnosť proti rozhodnutiu o vzatí do väzby ústne pri vyhlásení rozhodnutia 9. novembra 2016. Odôvodnenie sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí do väzby podal obhajca na poštovú prepravu 28. novembra 2016, teda hneď v prvý pracovný deň po tom, čo si 26. novembra 2016 vyzdvihol zásielku obsahujúcu uznesenie o vzatí sťažovateľa do väzby. Toto podanie bolo súdu doručené 29. novembra 2016. Je pritom zrejmé, že sťažovateľ, resp. jeho obhajca nemohli odôvodniť sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 9. novembra 2016 skôr, než im bolo toto uznesenie doručené a jeho dôvody známe.

22. Ústavný súd ďalej posúdil napadnutý postup oboch súdov.

22.1 Pokiaľ ide o okresný súd, ako to už bolo uvedené, návrh prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby mu bol doručený 8. novembra 2011. Okresný súd rozhodol 9. novembra 2016 o vzatí sťažovateľa do väzby a toho istého dňa ustanovil sťažovateľovi obhajcu. Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia o vzatí do väzby bolo *„dňa 9. novembra 2016 písomne vyhotovené a následne expedované obhajcovi, obvinenému a prokurátorovi“*. Z doručení vyplýva, že uznesenie o vzatí do väzby bolo sťažovateľovi aj jeho obhajcovi doručované 22. novembra 2016, sťažovateľ si uznesenie prevzal toho istého dňa, obhajca 26. novembra 2016. Opatrenie, ktorým bol sťažovateľovi ustanovený obhajca, bolo sťažovateľovi doručované 22. novembra 2016, obhajcovi 23. novembra 2016 (zásielku prebral 26. novembra 2016). Doručovanie písomností dva týždne po ich písomnom vyhotovení nie je podľa ústavného súdu možné (s ohľadom na význam predmetu konania) považovať za urýchlený postup vo veci. Okresný súd ďalej vo vyjadrení uvádza, že *„[o]d podanej sťažnosti obhajcu, teda od 29. novembra 2016 do predloženia spisu na krajský súd, kam bol spis predložený ihneď po vrátení doručky o prevzatí sťažnosti obhajcu obvineného od okresnej prokuratúry, teda do 22. decembra 2016, uplynula doba 22 dní, z toho bolo 6 dní pracovného pokoja. Súd musel zároveň pred predložením spisu na krajský súd počkať na vrátenie doručky od obhajcu a táto doručka sa súdu vrátila až dňa 2. decembra 2017. V tom prípade je lehota na zaslanie spisu odvolaciemu súdu len 19 dní.“*. Z vyjadrenia okresného súdu je možné vyvodiť, že čakal na vrátenie doručky potvrdzujúcej prevzatie sťažnosti sťažovateľa od okresnej prokuratúry. Nie je však zrejmé, prečo bola sťažnosť obhajcu okresnej prokuratúre doručená až 20. decembra 2017, teda 22 dní od jej prijatia okresným súdom, resp. 19 dní od vrátenia doručky potvrdzujúcej prevzatie uznesenia o vzatí do väzby od obhajcu. Ústavný súd k tomu konštatuje, že doba 19 dní sa v prípade obmedzenia osobnej slobody nejaví ako zanedbateľná.

Ústavný súd konštatuje, že v postupe okresného súdu bolo niekoľko období (obdobie pred doručením uznesenia o vzatí do väzby sťažovateľovi a jeho obhajcovi a obdobie pred postúpením spisu krajskému súdu), ktoré je možné považovať – vzhľadom na význam predmetu konania, ktorým je osobná sloboda obvineného – za zbytočné prietahy. Uvedené

zdržania výrazne prispeli k celkovej dĺžke konania. Zo spisu pritom vyplýva, že tie možno pripísať pravdepodobne na vrub kancelárii okresného súdu, keďže v oboch prípadoch šlo o expedovanie zásielok k doručeniu prostredníctvom poštového či súdneho doručovateľa. Ústavný súd však podotýka, že zodpovednosť súdu za priet'ahy zahŕňa aj zodpovednosť za organizáciu so súdnictvom spojenej administratívy.

22.2 Pokiaľ ide o postup krajského súdu, vec bola tomuto súdu predložená 22. decembra 2016, krajský súd o nej rozhodol 27. decembra 2016 (teda v tretí pracovný deň od jej nápadu) a písomné rozhodnutie vyhotovil 28. decembra 2016. Rozhodnutie bolo expedované 4. januára 2017 a doručené 10. januára 2017. Celkovo teda konanie pred krajským súdom trvalo 19 dní. Ústavný súd v postupe krajského súdu nevidí žiadne významné obdobia nečinnosti a považuje ho za plynulý a (aj s ohľadom na počet pracovných dní v danom období) dostatočne rýchly. Podľa názoru ústavného súdu sa teda krajský súd na priet'ahoch v konaní nepričinil.

23. Ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie ako celok bolo možné považovať za neprimerane dlhé, pričom vzniknuté priet'ahy je nutné pričítať na vrub okresnému súdu. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ani skutočnosť, že sťažovateľ bol napokon uznaný vinným a dĺžka väzby mu bola započítaná do uloženého trestu odňatia slobody, v zásade nemôže ospravedlniť nerešpektovanie požiadavky na urýchlené rozhodnutie o väzbe (pozri Savenkova proti Rusku, rozsudok zo 4. 3. 2010, č. 30930/02, bod 99). Existenciu priet'ahov vo väzobnom konaní a s tým spojenej neistoty je nutné posudzovať podľa okolností existujúcich v čase rozhodovania o väzbe. Ústavný súd teda dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k neodôvodneným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z týchto dôvodov rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 výroku nálezu.

24. Sťažovateľ ďalej požadoval, aby mu ústavný súd priznal primerané zadosťučinenie v sume 5 000 €, a to na vrub krajskému súdu, keďže podľa sťažovateľa nesie za priet'ahy plnú zodpovednosť. Z už uvedeného posúdenia však vyplýva, že ústavný súd sa s názorom sťažovateľa nestotožnil. Vzhľadom na to, že krajský súd vo veci

postupoval plynulo a priet'ahy v konaní nespôsobil, nemohol ústavný súd vyhovieť návrhu sťažovateľa v časti, v ktorej žiada, aby ústavný súd uložil krajskému súdu povinnosť zaplatiť primerané zadosťučinenie. O tejto časti petitu preto ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v bode 2 výroku nálezu.

25. Sťažovateľ okrem uvedeného požadoval, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vrátil mu vec na nové konanie, pre rozpor s čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a s čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru, konkrétne pre porušenie „*práva sťažovateľa byť prepustený, ak sa ukáže, že väzba je nezákonná*“. K obsahu napadnutého rozhodnutia však sťažovateľ neuviedol nič, čo by malo svedčiť o jeho nezákonnosti, resp. protiústavnosti. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sa sústreďuje výlučne na otázku rýchlosti rozhodovania. Ústavný súd k tomu uvádza, že dĺžka konania o väzbe (resp. priet'ahy v tomto konaní) nie je dôvodom na prepustenie z väzby. Výnimkou z tohto pravidlá sú napríklad tie prípady, keď priamo zo zákona vyplýva lehota, v ktorej má byť o väzbe rozhodnuté a ktorá bezvýsledne uplynula (pozri II. ÚS 80/2015 alebo II. ÚS 277/2015). V tomto prípade však takáto situácia nenastala.

26. Povinnosť prepustiť sťažovateľa na slobodu v prípade priet'ahov vo väzobnom konaní nie je možné odvodiť ani z judikatúry ESLP. Ustanovenie čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktorého sa sťažovateľ dovoláva, stanovuje výnimky zo zákazu zbavenia osobnej slobody, medzi ktoré patrí aj zbavenie slobody pre účely predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu alebo ak je to dôvodne považované za potrebné, pre účely zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní. S tým korešponduje zákonná úprava väzobných dôvodov upravená v § 71 Trestného poriadku. V posudzovanom prípade bol sťažovateľ vzatý do väzby, pretože existovala obava z jeho úteku [§ 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], resp. z pokračovania v páchaní trestnej činnosti [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nijako nespochybňuje existenciu uvedených väzobných dôvodov, a teda ani zákonnosť väzby. Väzobné rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu považuje ústavný súd v tomto smere za riadne odôvodnené a ústavne konformné. Rovnako sťažovateľ neuvádza, akým spôsobom mal byť napadnutým rozhodnutím krajského súdu porušený čl. 5 ods. 3 dohovoru, ktorý garantuje právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený

počas konania. Sťažovateľ sa mylne domnieva, že argumentácia smerujúca proti rýchlosti prieskumu väzobného rozhodnutia (na ktorú sa vzťahuje čl. 5 ods. 4 dohovoru) automaticky spochybňuje napadnuté rozhodnutia aj z pohľadu čl. 5 ods. 3 dohovoru. Ustanovenie čl. 5 ods. 3 dohovoru zaručuje právo na primeranú dĺžku väzby vo vzťahu k trestnému konaniu vo veci samej. Väzba môže trvať len po dobu, po ktorú je skutočne nevyhnutná pre dosiahnutie účelu trestného konania. Nesmie teda dôjsť k situácii, keď by osoba, ktorá je až do vynesenia odsudzujúceho rozsudku považovaná za nevinnú, niesla za okolností daného prípadu väčšiu obeť, než od nej bolo možné rozumne očakávať (Wemhoff proti Nemecku, rozsudok ESĽP z 27. 6. 1968, č. 2122/64, bod 4). Oproti tomu čl. 5 ods. 4 dohovoru zaručuje rýchlosť prieskumného konania vo veciach väzobných (ide teda o rýchlosť väzobného rozhodovania, nie rozhodovania vo veci samej). Účelom tohto ustanovenia je zaručiť, aby väzobne stíhaná osoba v rozumnej dobe získala odpoveď na otázku, či je jej väzba zákonná, a v opačnom prípade bola prepustená na slobodu. Rozdiel medzi uvedenými ustanoveniami je možné ilustrovať aj na odlišne vymedzenej dobe, ktorá je predmetom prieskumu. Zatiaľ čo v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru je relevantnou doba od podania sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí do väzby (resp. žiadosti o prepustenie z väzby) až do doručenia rozhodnutia o sťažnosti, v prípade čl. 5 ods. 3 dohovoru je to doba od zadržania až do vynesenia rozsudku (napr. Český proti Českej republike, rozsudok ESĽP zo 6. 6. 2000, č. 33644/96, bod 71). Z existencie prietáhov v rozhodovaní vo veci prieskumu zákonnosti zbavenia slobody nie je možné odvodiť neprimeranosť trvania väzby ako takej, ako sa pravdepodobne domnieva sťažovateľ, keďže tvrdené porušenie čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru odôvodňuje výlučne poukazom na prietahy v konaní o sťažnosti proti jeho vzatiu do väzby. Konanie o sťažnosti proti vzatiu do väzby a konanie vo veci samej sa v zásade (čo sa týka dĺžky) nepodmieňujú. Námietky sťažovateľa smerujúce výlučne k rýchlosti rozhodovania o sťažnosti proti väzobnému rozhodnutiu teda v okolnostiach neboli spôsobilé opodstatniť záver, že v konaní došlo k porušeniu čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru. Ani v tejto časti preto nemohol ústavný súd sťažnosti sťažovateľa vyhovieť a rozhodol o nej tak, ako je uvedené v bode 2 výroku.

27. Sťažovateľ si neuplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, preto ústavný súd nepostupoval podľa čl. 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2018